

References

1. Marcellinus, Ammianus. Römische Geschichte. Bd 1—4. Berlin, 1968—1971.
2. Videiko, M. (2011). The 'disappearance' of Trypillia culture. Documenta Praehistorica, XXXVIII, 373-381 [in English].
3. Balgabayeva, Gaukhar Z., Samarkin, Sergey V., Yarochkina, Elizaveta V., Taskuzhina, Aigul B., Amantaeva, Aigul B., & Nazarova, Svetlana V. (2016). The Role of Women in Military Organization of Nomads. International journal of environmental & science education, Vol. 11, № 12, 5273-5281 [in English].
4. Herodotus (1993). The history in nine books: (A. Biletskiy, Trans.). Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].
5. Ivanitskiy A. (1997). Ukrainian musical folklore (methodology and methodology) [Tutorial]. Kyiv: Zapovit [in Ukrainian].
6. Jordanes (1997). The Origin and Deeds of the Goths (Ye. Ch. Skrzhinskaya, Trans.). St. Petersburg: Aleteyya [in Russian].
7. Caesarensis, P. (1996). The Gothic War. Buildings (S. Kondratev, Trans.). Moscow: Arktos [in Russian].
8. Latyshev, V. (1947). The news of ancient writers, Greek and Latin, about Scythia and the Caucasus Sanctuary of Trypillian culture. Vestnik drevney istorii, Vol. 3, 279 [in Russian].
9. Movsha, T. (1971). Sanctuary of Trypillian culture. Sovetskaya arkheologiya, 1, 202 [in Russian].
10. Movsha, T. (1990). The news of ancient writers, Greek and Latin, about Scythia and the Caucasus Sanctuary of Trypillian culture. Proceedings from workshop "Actual problems of the history of the late Trypillian population of the Dniester-Dnipro interfluve". (pp. 169–174). Talianki: Institut arkheologii [in Russian].
11. Nefedkin, A. (2002). Tactics of Goths of the IV century on the example of the Battle of Salicy (377). Voin, 9, 8-11 [in Russian].
12. Oliyk, O. (2006). Scythian-Sarmatian musical instruments (based on archaeological excavations in Ukraine). Materialy i doslidzhennja z arkheologiji Prykarpattja i Volyni, 10, 283-290 [in Ukrainian].
13. The Poetic Edda. Ancient Iceland songs about gods and heroes. (2006). M. Steblin-Kamenskiy (Ed.) (A. Korsun, Trans.). St. Petersburg: Nauka, [in Russian].
14. Siedak, I. Trypillian sources of urban tradition in the ancient Slavs. Retrieved from: <http://www.haidamaka.org.ua/0040.html> [in Ukrainian].
15. Rybakov, B. (1981). Paganism of the ancient Slavs. Moscow: Nauka [in Russian].

Стаття надійшла до редакції 06.02.2018 р.

УДК 792.8

Підлипська Аліна Миколаївна,
кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри народної та класичної
хореографії Київського національного
університету культури і мистецтв
alinaknukim@ukr.net

РЕПЕРТУАР БАЛЕТНИХ ТЕАТРІВ УКРАЇНИ ТА СВІТУ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Мета дослідження – виявити спільне та відмінне у формуванні репертуару балетних театрів України та світу. **Методологія** дослідження полягає у застосуванні аналізу та синтезу, порівняльного методу, що дозволило провести науково об'єктивне дослідження. **Наукова новизна** роботи полягає у виявленні основних принципів побудови репертуару балетних театрів України та світу, спільних та відмінних рис; введенні до наукового обігу інформації щодо репертуару балетних театрів України та світу. **Висновки.** Проблемою сучасного західного театру у відтворенні крупних академічних балетних форм є невідповідність естетико-стильовим особливостям, що призводить до втрати образної змістовності. Можна побачити присутність вистав «класичної спадщини» у репертуарі провідних балетних театрів світу, однак у кожного вона своя: в Україні – багатоактні академічні вистави М. Петіпа, Л. Іванова, балети національної тематики; в Американському балетному театрі – твори Дж. Баланчина, у Королівському балеті Англії – балети Ф. Аштона та К. Макміллана. Констатується відсутність національно обарвлених творів у балетних театрах світу. Зауважено значну долю балетів засобами сучасної хореографії, а також присутність творів запрошених хореографів у репертуарі західних театрів. Але вже зроблено певні зрушення на шляху осучаснення вітчизняного балетного репертуару, чому великою мірою сприяє творчість Радю Поклітару з «Київ модерн-балетом». Західний балетний театр дотримується політики «театру для всіх», вітчизняний зорієнтований на обмежене коло «балетної» аудиторії. Еволюція балетного мистецтва являє собою не абсолютну заміну старих форм новими, паралельно продовжують існувати вистави різних художньо-стильових напрямів хореографії.

Ключові слова: репертуар балетних театрів, балет, балетний театр, репертуар, хореографія, танець.

Підлипська Аліна Николаевна, кандидат искусствоведения, доцент кафедры классической хореографии Киевского национального университета культуры и искусства

Репертуарная политика балетных театров Украины и мира: сравнительный анализ

Цель исследования – выявить общее и различное в формировании репертуара балетных театров Украины и мира. **Методология исследования** заключается в применении анализа и синтеза, сравнительного ме-

тогда, что позволило провести научно объективное исследование. **Научная новизна** работы заключается в выявлении основных принципов построения репертуара балетных театров Украины и мира, общих и отличительных черт; введении в научный оборот информации по репертуару балетных театров Украины и мира. **Выводы.** Проблемой современного западного театра в воспроизведении крупных академических балетных форм является несоответствие эстетико-стилевым особенностям, что приводит к потере образной содержательности. Можно увидеть присутствие спектаклей «классического наследия» в репертуаре ведущих балетных театров мира, однако у каждого оно свое: в Украине – многоактные академические спектакли М. Петипа, Л. Иванова, балеты национальной тематики; в Американском балетном театре – произведения Дж. Баланчина, в Королевском балете Великобритании – балеты Ф. Аштона и К. Макмиллана. Констатируется отсутствие национально окрашенных произведений в балетных театрах мира. Заменено значительную долю балетов средствами современной хореографии, а также присутствие произведений приглашенных хореографов в репертуаре западных театров. Но уже сделаны определенные сдвиги на пути осовременивания отечественного балетного репертуара, чему в большой степени способствует творчество Раду Поклитару с «Киев модерн-балетом». Западный балетный театр придерживается политики «театра для всех», отечественный ориентирован на ограниченный круг «балетной» аудитории. Эволюция балетного искусства представляет собой не абсолютную замену старых форм новыми, параллельно продолжают существовать спектакли различных художественно-стилевых направлений хореографии.

Ключевые слова: репертуар балетных театров, балет, балетный театр, репертуар, хореография, танец.

Pidlypska Alina, Candidate of Art History (PhD in Art History), Associate Professor of the Folk Choreography Department, Kyiv National University of Culture and Arts

Repertoire of ballet theaters of Ukraine and the world: comparative analysis

Purpose of the article is to identify the general and various in the formation of the repertoire of ballet theaters in Ukraine and the world. **Methodology.** The methodology of the research consists in the application of analysis and synthesis, a comparative method, which enabled us to conduct a scientifically objective study. **Scientific novelty.** The scientific originality of the work is to identify the basic principles of building a repertoire of ballet theaters in Ukraine and the world, common and distinctive features; the introduction into scientific circulation of information on the collection of ballet theaters in Ukraine and the world. **Conclusions.** The problem of modern Western theater in the reproduction of sizeable academic ballet forms is the discrepancy between aesthetic and style features, which leads to a loss of creative content. You can see the presence of the performances of the "classical heritage" in the repertoire of the leading ballet theaters of the world, but each has its own: in Ukraine - multi-act academic performances by M. Petipa, L. Ivanov, ballets of national themes; in the American Ballet Theater - the works of J. Balanchine, in the Royal Ballet of Great Britain - the ballets of F. Ashton and K. Macmillan. The absence of nationally painted works in the ballet theaters of the world is stated. A significant proportion of ballets was noted with the means of modern choreography, as well as the presence of works by invited choreographers in the repertoire of Western theaters. But some progress has already been made on the way of modernizing the national ballet repertoire, which is to a large extent contributed to the work of Radu Poklitaru with the "Kiev modern-ballet." The Western Ballet Theater adheres to the "theater for all" policy; the domestic one is focused on a limited circle of "ballet" audiences. The evolution of ballet art is not an absolute replacement of old forms by new ones, in parallel performances of various artistic and style directions of choreography continue to exist.

Key words: the repertoire of ballet theaters, ballet, ballet theater, repertoire, choreography, dance.

Актуальність теми дослідження. Репертуарна політика оперно-балетного театру є своєрідним маркером розвитку балетного мистецтва тієї чи іншої країни. Її дослідження в порівняльному аспекті сприятиме відтворенню цілісної панорами світового балетного театру на сучасному етапі, виявленню проблем та основних тенденцій поступу, розробленню стратегії розвитку вітчизняного балетного мистецтва.

Репертуар вітчизняного балетного театру став самостійним предметом наукових досліджень Ю. Станішевського [9], Є. Коваленко [3], О. Петрика [6], А. Підлипської [7]. Існують спеціальні дослідження з історії розвитку балетного театру різних країн, де піддається аналізу і репертуар провідних театрів (Є. Суриць [10] та ін.). Також популярними є довідникові видання (словники, збірники лібрето та ін., наприклад В. Модестова [5]). На сторінках публіцистичних видань з'являються матеріали, присвячені проблемам формування репертуару вітчизняного балетного театру (П. Булат [1] та ін.). Однак порівняльного аналізу репертуарної політики вітчизняних та зарубіжних балетних театрів проведено не було.

Мета дослідження – виявити спільне та відмінне у формуванні репертуару балетних театрів України та світу. Задля проведення науково об'єктивного дослідження застосовано методи аналізу та синтезу, порівняння.

Виклад основного матеріалу. З моменту створення самостійної балетної вистави (кінець XVI ст.) світовий балетний театр пройшов тривалий шлях і на кожному з етапів репертуар ставав віддзеркаленням основних тенденцій його розвитку. Уперше термін «репертуар» було використано 1847 року по відношенню до драматичного театру. Слово «репертуар» походить від французького *repertoire* та латинського *repertorium* – «список». За словником Брокгауза та Ефрона «репертуар – зібрання всіх п'єс, виконуваних артистом інструментальним або вокальним. Театральний репертуар – сукупність п'єс, виконуваних під час сезону» [8]. Відповідно, під репертуаром балетного театру слід розуміти сукупність балетних творів, що виконуються протягом певного часу в театрі.

Репертуар є демонстрацією художньої позиції театру, відображенням загальносвітових тенденцій у видовищних мистецтвах та шляхів розвитку хореографії, маркером соціокультурної ситуації в країні. Але цим властивості репертуару не обмежуються. Чому, припустимо, «Лебедине озеро», «Сплячу красуню» та інші багатоактні балети академічної традиції класичного танцю незмінно упро-

довж багатьох років на Заході презентують трупи з провідних театрів колишнього СРСР, що не втратили традицій їхнього виконання? Чому у вітчизняному репертуарі не затрималися балети, представлені засобами сучасного танцю, серед яких і «Весна священна» та «Картинки з виставки» у постановці Р. Поклітару на сцені Національної опери України, та навіть позбавлений гостроавангардних прийомів «Чи почувеш ти мене?» А. Урсуляка? Вочевидь, це пов'язано з важливою властивістю репертуару – він відображає рівень виконавської майстерності трупи, тих техніко-естетичних канонів, за якими відбувається підготовка кадрів для цих труп. Одночасно це може стати свідченням обмеженого виконавського діапазону через недосконалість навчальних програм підготовки артистів балету, де не враховано сучасні вимоги до універсальності виконавця. Репертуар віддзеркалює і рівень балетмейстерської майстерності, а також художню владу суспільства.

Упродовж багатьох років основу репертуару балетних театрів України та всіх країн, утворених з колишніх республік Радянського Союзу, складають балети класичної спадщини. Під хореографічною «класичною спадщиною» розуміють зразкові, класичні твори, золотий фонд хореографічного мистецтва кожної країни та світової хореографічної культури в цілому. До хореографічної класики (балетної класики) відносять твори видатних хореографів та композиторів, головним чином, минулого (найкращі зразки хореографічної спадщини), а також, за певних умов, і сучасності («Жизель», «Лебедине озеро», «Лускунчик», «Спляча красуня» та ін.).

Помітною тенденцією межі ХХ та ХХІ століть стало звернення до балетів «Російських сезонів», що нині складають частину репертуару вітчизняних балетних театрів:

В останні два десятиліття відбулося поновлення балетів радянського періоду, зокрема, балетів національної тематики («Лілея» К. Данькевича в постановці Г. Ісупова (Львів) та В. Троценка (Одеса); «Лісова пісня» у постановці В. Литвинова (Національна опера України ім. Т.Г. Шевченка, далі – Нацопера).

Частка оригінальних постановок у традиційній естетиці балетного театру на основі лексики класичного та неокласичного танцю, де абсолютно нове лібрето сусідить з авторською хореографією, поступово збільшується упродовж останніх двадцяти років. Активна балетмейстерська діяльність А. Рехвіашвілі, нині – художнього керівника балетної трупи Нацопери, сприяла збагаченню оригінального репертуару балетного театру країни. В останні роки активізувалась співпраця вітчизняних композиторів з балетмейстерами по створенню оригінальних вистав, але вони складають лише незначну частку репертуару [7].

Однією з найактуальніших проблем останніх років для вітчизняного балетного театру залишається недостатня увага до сучасних балетів (за композицією, зокрема, танцювальною лексикою). Балетні експерименти в естетиці модерну та постмодерну з'являються, але нечасто: «Вигнання з раю» на музику «Болеро» М. Равеля в постановці О. Соколова у Дніпропетровському театрі опери та балету; «Майстер та Маргарита» на збірну музику (Бах, Берліоз, Малер, Йоганн Штраус, Оффенбах, Шостакович та ін.) у постановці Д. Авдиша (Нацопера), «Картинки з виставки» М. Мусоргського, «Весна священна» І. Стравінського, «Перехрестя» М. Скорика в постановці Р. Поклітару на сцені Нацопери; «Лялька. Нова історія Коппелії» в постановці С. Кона у Київському муніципальному академічному театрі опери і балету для дітей та юнацтва; «Долі» на музику Ю. Гомельської в постановці С. Кона в Одеському національному театрі опери та балету. Саме за останній твір Сергій Кон на початку 2018 року отримав Державну премію імені Анатолія Шекери (премія заснована 2006 року, з 2017 присуджується балетмейстерам за видатні досягнення у сфері хореографічного мистецтва).

Унікальним явищем вітчизняного хореографічного мистецтва є діяльність єдиного професійного репертуарного театрального колективу сучасної хореографії – Академічного театру «Київ модерн-балет», що був створений 2006 року як авторська трупа одного балетмейстера – Раду Поклітару. І сьогодні основу репертуару складають твори цього хореографа, однак, починаючи з 2010 року, до репертуару потрапляють постановки молодих митців – артистів колективу. Діяльність «Київ модерн-балету» сприяє долученню вітчизняного балетного мистецтва до світових тенденцій, ламає стереотипи академічних традицій сприйняття балетного театру, сприяє розширенню діапазону глядацьких уподобань.

Звернемося до репертуару відомих балетних труп Європи та Америки задля проведення порівняння з вітчизняним балетним театром. У Королівському балеті Великобританії (Royal Opera House, Covent Garden) програма на сезон формується з багатої спадщини першого художнього керівника трупи Фредеріка Аштона і його наступника Кеннета Макміллана, класичної спадщини російського балету, неокласичних творів, а також сучасних робіт діючих штатних і запрошених хореографів. Наприклад, 2018 року у репертуарі театру «Лускунчик» (хореографія Льва Іванова у редакції Пітера Райта), «Дон Кіхот» (хореографія Маріуса Петіпа у редакції Карлоса Акасти), «Баядерка» (хореографія Маріуса Петіпа у редакції Наталії Макарової) та ін. Остання версія була поставлена Н. Макаровою, колишньою петербурзькою балериною, 2013 року і на сцені Нацопери України. Однак вистава не стала відкриттям, продемонструвала сміливість Макарової у редагуванні (а великою мірою – купірування, скорочення) багатьох деталей першооснови, перенесення акцентів з партії баядерки Нікії на партію її суперниці Гамзатті, яку сама Макарова багато разів виконувала упродовж своєї кар'єри [4]. Вистава не затрималась у репертуарі Нацопери України, нині у театрі йде версія В. Ковтуна, де більшою мірою дотримано академічних канонів класичного першоджерела – постановки Маріуса Петіпа.

Також до репертуару Королівського балету входить «Жар-птиця» М. Фокіна, що підтримує загальносвітову практику збереження балетів «Російських сезонів» С. Дягілева. Репертуар балетних театрів України в останні два десятиліття з успіхом поповнювався подібними балетами: «Петрушка» та «Весна священна» І. Стравінського на сцені Харківського академічного театру опери та балету ім. М. В. Лисенка в постановці А. Рубіної; «Шахерезада» М. Римського-Корсакова та «Петрушка» І. Стравінського в постановці В. Яременка на сцені Нацопери; «Шахерезада» у постановці А. Ісупової на сцені Львівського національного академічного театру опери та балету ім. С. Крушельницької; «Жар-птиця» І. Стравінського в постановці В. Литвинова (Нацопера) та ін. [7]

Неокласична традиція представлена у Королівському балеті Великої Британії виставою Джоржа Баланчина «Симфонія до мажор» («Symphony in C») на музику Ж. Бізе. У репертуарі театру традиційно присутні твори Фредеріка Аштона (2018 року це «Ковзаняр», «Два голуби», «Місяць у країні») та Кеннета Макміллана («Манон», «Мейерлін», «Зимов мрії», «Ромео та Джульєтта»). Сучасна хореографія покладена в основу балетів «Концерт» Джерома Роббінса, «Невідомий солдат» Аластера Марріота, «Інфра» Уейна МакГрегора, «Франкенштейн» та «Асфодель Медоуз» Ліама Скарлета, «Упродовж золотої години» та «Аліса в країні чудес» Крістофера Уїлдона, прем'єра Сіді Ларбі [13].

Співвідношення класики і сучасних постановок в репертуарі Королівського балету складає п'ятдесят до п'ятидесяти. Упродовж одного сезону театр презентує від десяти до дванадцяти балетних постановок, які йдуть одна за однією блоками від одного до трьох тижнів. Репертуар починають планувати за три роки, за шість місяців до старту сезону його програма з'являється у відкритому доступі і квитки надходять у продаж.

Блокова система дозволяє танцівникам по декілька годин щодня протягом тижнів репетирувати, удосконалювати одну постановку. Така система дає можливість технічній команді не перебудувати щовечора всю сцену, а художникам – експериментувати зі сценографією [1].

Паризька опера (Opéra de Paris, Grand Opéra) також зберігає паритет між ультрасучасними творами та академічними балетними виставами [12]

Американський балетний театр (American Ballet Theatre, АВТ) традиційно більше орієнтований на класику та неокласику, на демонстрацію творів Джорджа Баланчина. У репертуарі часто з'являються «Симфонія до мажор» та «Коштовності» – балет на три частини: «Смарагди» на музику Габрієля Форе, «Рубіни» на музику Ігоря Стравінського (Капрічіо для фортепіано з оркестром), «Діаманти» на музику Петра Чайковського (Третя симфонія, II, III, IV і V частини). Протягом року театр гастролює по найбільшим світовим театрам з однією програмою на місяць [11].

Один з найскравіших прикладів сучасної балетної компанії – американська трупа «Балет Сан-Франциско», яка ділить театральний сезон на програми плюс новорічний блок «Лускунчиків». Сезон починається у грудні з новорічних вистав і закінчується вже в першій половині травня, але за цей час встигає подати вісім різних програм, тривалістю від тижня до місяця. Одна програма може включати в себе або один спектакль на 3 акти (наприклад, «Лебедине озеро», «Попелюшку», «Коштовності»), або серію одноактних балетів, часто сучасних хореографів [1; 14].

Наприклад, на початку 2017 року було показано програму з вистав засобами сучасного танцю: «Крихіткі посудини» Іржі Бубенічека на музику Отто Бубенічека; «Високий лик королів» Джастіна Пека на музику Суфьяна Стівенса; «Хаффнерівська симфонія» Марії Кочетковою на симфонія В.-А. Моцарта №35. Ще одна програма з репертуару 2017 року складалася з вистав: «Сім сонат» Олексія Ратманського на музику Скарлатті; «Оптимістична трагедія» Юрія Посохова на музику Іллі Демущько, «Па/Частини 2016» Вільяма Форсайта на музику Тома Віллемса [2].

Наукова новизна роботи полягає у виявленні основних принципів побудови репертуару балетних театрів України та світу, спільних та відмінних рис; введенні до наукового обігу інформації щодо репертуару балетних театрів України та світу.

Висновки. Важливою проблемою сучасного західного театру у відтворенні крупних академічних балетних форм (творів Петіпа, Іванова та ін.) є невідповідність естетико-стильовим особливостям, втрата образної змістовності, гонитва за надскладною технікою та ін. Саме тому упродовж багатьох десятиліть зазначені балети цінуються у виконанні труп тих країн, де артисти виховані на академічних традиціях школи класичного танцю. До них належить і Україна.

Попри звинувачення вітчизняного балетного театру у надмірному традиціоналізмі, перенасиченості балетами класичної спадщини можна констатувати присутність подібних вистав у репертуарі провідних балетних театрів світу. Але балетна спадщина у кожного своя: в Україні – багатоактні академічні вистави М. Петіпа, Л. Іванова, балети національної тематики; в Американському балетному театрі – твори Дж. Баланчина, у Королівському балеті Англії – балети Ф. Аштона та К. Макміллана.

Можна зазначити відсутність національно обарвлених творів у балетних театрах світу. Саме ці балети («Лілея» К. Данькевича, «Лісова пісня» М. Скорульського, «За двома зайцями» Ю. Шевченка) позитивно відрізняють вітчизняний репертуар.

Одночасно слід зауважити значну долю балетів засобами сучасної хореографії, а також присутність творів запрошених хореографів у репертуарі західних театрів, чого бракує вітчизняним театрам. І не лише через нестачу коштів, а скоріше – через консервативність мислення та острах порівнянь.

Але вже зроблено певні зрушення на шляху осучаснення вітчизняного балетного репертуару, чому великою мірою сприяє творчість Радю Поклітару з «Київ модерн-балетом».

Західний балетний театр дотримується політики «театру для всіх», що відображає одну з основних рис доби постмодерну – руйнування розмежування мистецтва на елітарне та масове. Одночасно репертуар вітчизняного балетного театру переважно зорієнтований на «свою», «балетну», «виховану» публіку, що збіднює палітру вистав, звужує аудиторію.

Еволюція балетного мистецтва являє собою не абсолютну заміну старих форм новими, паралельно продовжують існувати вистави різних художньо-стильових напрямів хореографії. Нові стилі та напрями хореографічного мистецтва, поступово набуваючи самодостатності, піднімаючись до рівня лексичної системи для створення балетних вистав, не замінюють попередні системи. Таким чином, паралельно існують твори різних хореографічних напрямів, стилів, і ширше – різних епох, що унаочнюються у репертуарі провідних балетних театрів України та світу.

Література

1. Булат П. Балет живой и мертвый: как устроен театральный репертуар в Украине и в мире. *Українська правда*. 2017. 20 березня. URL: <http://life.pravda.com.ua/culture/2017/03/20/223214/> (дата звернення: квітень 2018).
2. Власенко Г. Театральный сезон в Сан-Франциско. URL: <http://kstat.net/teatralnyj-sezon-v-san-frantsisko/> (дата звернення: березень 2018)
3. Коваленко Є. Балетне мистецтво Національної опери України 1991–2015 років: виконавські традиції, творчі постаті, вистави: автореф. дис... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.02 «Театральне мистецтво» / Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ, 2017. 23 с.
4. Коваленко Е. И. Интерпретация театрального текста. «Баядерка» Л. Минкуса в Национальной опере Украины. *Мова і культура. (Науковий журнал)*. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2013. Вип. 16. Т. VI(168). С. 20–27.
5. Модестов В. С. Мировой балетный репертуар. Краткий иноязычно-русский и русско-иноязычный словарь-справочник названий балетов и других музыкально-хореографических произведений. Москва: Редакция журнала «Балет», 2007. 320 с.
6. Петрик О. Балетний театр України у соціокультурній ситуації сьогодення. *Вісник Львівського національного університету. Серія мистецтвознавство*. 2012. Вип. 11. С. 267–275.
7. Підлипська А. М. Репертуар балетного театру України кінця ХХ – початку ХХІ століття: типологія та проблеми. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*. 2017. №36. С. 86–93.
8. Репертуар. *Энциклопедический словарь Ф. А. Брокгауза и И. А. Ефрона*. С.-Пб. : Брокгауз-Ефрон, 1890–1907. URL: <http://www.brocgaus.ru/text/085/054.htm> (дата звернення: квітень 2018)
9. Станішевський Ю. О. Національна опера України 2001–2011. Київ: Музична Україна, 2011. 304 с.
10. Суриц Е. Балет и танец в Америке: очерки истории. Екатеринбург: Издательство Уральского университета, 2004. 392 с.
11. American Ballet Theatre, ABT. URL: <http://www.abt.org/> (дата звернення: квітень 2018)
12. Opéra de Paris, Grand Opéra. URL: <https://www.operadeparis.fr/en> (дата звернення: квітень 2018)
13. Royal Opera House, Covent Garden. URL: <http://www.roh.org.uk/> (дата звернення: квітень 2018)
14. San Francisco Ballet. URL: <https://www.sfballet.org/seniorrush> (дата звернення: квітень 2018)

References

1. Bulat, P. (2017). Ballet alive and dead: how is the theatrical repertoire in Ukraine and the world. *Ukrainska pravda*, March 20th. Retrieved from <http://life.pravda.com.ua/culture/2017/03/20/223214/> [in Russian].
2. Vlasenko, G. (2017). Theater Season in San Francisco. Retrieved from <http://kstat.net/teatralnyj-sezon-v-san-frantsisko/> [in Russian].
3. Kovalenko, E.I. (2017). Ballet Art of the National Opera of Ukraine in 1991–2015: performing traditions, creative figures, plays. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].
4. Kovalenko, E.I. (2013). Interpreting the theatrical text. "La Bayadere" by L. Minkus at the National Opera of Ukraine. *Mova i kul'tura*, 16, 20–27 [in Russian].
5. Modestov, V.S. (2007). World Ballet Repertoire. Short foreign-language-Russian and Russian-speaking dictionary of names of ballets and other musical-choreographic works. Moscow: Redakcija zhurnala «Balet» [in Russian].
6. Petryk, O. (2012). Ballet Theater of Ukraine in the socio-cultural situation of the present. *Visnyk Lvivskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia mystetstvoznavstvo*, 11, 267–275 [in Ukrainian].
7. Pidlypska, A.M. (2017). Repertoire of the Ballet Theater of Ukraine, the end of the XX – the beginning of the XXI century: typology and problems. *Visnyk KNUKіM. Seriiia «Mystetstvoznavstvo»*, 36, 86–93 [in Ukrainian].
8. Repertoire. (1890–1907). Encyclopaedic dictionary of F.A. Brockhaus and I.A. Efron. St. Petersburg: Brokgauz-Efron. Retrieved from <http://www.brocgaus.ru/text/085/054.htm> [in Russian].
9. Stanishevskiy ,Yu.O. (2011). National Opera of Ukraine 2001-2011. Kiev: Muzychna Ukraina [in Ukrainian].
10. Suric, E. (2004). Ballet and dance in America: essays of history. Ekaterinburg: Izdatel'stvo Ural'skogo universiteta [in Russian].
11. American Ballet Theatre, ABT. (2018). Retrieved from [доступу : http://www.abt.org/](http://www.abt.org/) [in English].
12. Opéra de Paris, Grand Opéra. (2018). Retrieved from <https://www.operadeparis.fr/en> [in English].
13. Royal Opera House, Covent Garden. (2018). Retrieved from <http://www.roh.org.uk/> [in English].
14. San Francisco Ballet. (2018). Retrieved from <https://www.sfballet.org/seniorrush> [in English].

Стаття надійшла до редакції 12.05.2018 р.